

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2021

життєву перспективу слід проводити саме для старшокласників, оскільки крім досягнення конкретних цілей в самовизначенні юнаків та дівчат вони ще направлені на розвиток умінь і навичок самостійної роботи, виражати власну позицію і аргументувати її, збагатити свій соціальний досвід, проявляти індивідуальність, проявляти творчий підхід до вирішення нестандартних ситуацій.

Список використаних джерел:

1. Божович Л.И. Проблемы формирования личности : [изд. 2-е, стереотипное ; под ред. Д.И. Фельдштейна] / Л.И. Божович. – М. : Издательство “Институт практической психологии”, Воронеж : НПО “МОДЭК”, 1997. – 352 с.
2. Гуляс І.А. Життєва перспектива особистості як предмет теоретико-методологічного аналізу / І.А. Гуляс // Проблеми сучасної психології. – 2011. С.315-324.
3. Посацький О. Аналіз проблеми професійного самовизначення в юнацькому віці / О.Посацький // Проблеми гуманітарних наук: Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / Ред. кол. Надія Скотна (головний редактор), І. Галян (редактор розділу) та ін. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2013. – Вип. 31. Психологія. – С.73-83.

УДК 159.922

ЧИННИКИ ОСОБИСТІСНОЇ КОНФЛІКТНОСТІ І СПОСОБИ ПОВЕДІНКИ ЮНАКІВ В СИТУАЦІЇ МІЖОСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ

Михайлюк Юлія, здобувач ОС «магістр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Рудюк О.В., кандидат психологічних наук, доцент

Соціальна та економічна нестабільність як тренд суспільного розвитку останнього десятиліття, призводять до зростання напруженості, активізації суперечностей і загострення конфліктів особистості на рівні її психічної і поведінкової активності. Небезпека деструктивних наслідків таких конфліктів для особистості актуалізують гостру потребу у ретельному аналізі чинників, подій і процесів, які їх проєктують.

Велика кількість конфліктів, в яких особистість реалізує домінуючі вікові потреби у досягненні, самовираженні, самореалізації, суперництва, відстоюванні власних цінностей і позицій, – є актуальною ситуацією

розвитку в юнацькому віці. Все це зумовлює актуальність психологічного вивчення конфліктності як в аспекті розуміння фундаментальних особливостей її прояву в юнацькому віці, так і з позицій розуміння особистісних закономірностей становлення юнака.

Вивченню психологічних аспектів конфліктної проблематики приділили увагу багато вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, вивченням питань психологічної сутності різноманітних конфліктів, їх виникнення, прояву і вирішення (подолання) займалися такі вітчизняні науковці, як Г. Андреева, А. Бандурка, А. Барабаншиков, В. Бойко, Ф. Бородкін, І. Ващенко, Н. Грішина, О. Донченко, Л. Карамушка, М. Коряк, Г. Ложкін, Н. Пов'якель, Л. Сохань та ін.). Серед зарубіжних вчених вагомий внесок у розробку конфліктологічної проблематики зробили А. Адлер, К. Левін, О. Рапопорт, К. Томас, К. Хорні, З. Фрейд, Е. Фромм та ін.

На сьогоднішній день конфлікти у середовищі юнаків стали невід'ємною складовою процесів їх міжособистісної взаємодії. Загострення міжособистісних стосунків у середовищі юнаків зумовлені новою соціальною ситуацією розвитку в юнацькому віці, яка детермінує зміни індивідуальних особливостей їх особистості. Юнаки часто самі створюють конфліктні ситуації, з яких не можуть знайти конструктивного виходу, тому це інколи трансформується у проблему вищого порядку, до вирішення якої доводиться долучатися їхнім батькам, керівництву школи, громадськості.

І.Фурманов виділяє три види чинників особистісної конфліктності в юнацькому віці [2, с. 44]:

– фактори, пов'язані з психофізіологічними особливостями розвитку (спадкові хвороби, відставання у розумовому розвитку, особливості нервової системи, зокрема, процесів збудження і гальмування);

– фактори, пов'язані з психологічними особливостями розвитку (статеві-вікові особливості, ситуація внутрішньо сімейного розвитку, рівень самооцінки, акцентуації характеру);

– фактори, пов'язані із соціальними особливостями розвитку (негативні фактори соціального мікро- і макросередовища, низький рівень соціальної компетентності, недостатній рівень способів соціального реагування).

Важливою аспектом міжособистісного конфлікту є стиль поведінки його учасників у конфліктній ситуації. Спираючись на концепцію К. Томаса і Р. Кілмена, дамо характеристику основним типам (стратегіям, стилям, способам) поведінки особистості у конфлікті, які можуть використовуватись юнаками в ситуаціях міжособистісних конфліктів [1]:

– суперництво (конкуренція) – дозволяє досягати потрібного результату, стимулює розвиток, сприяє прогресу;

– співробітництво – характеризується активною участю у розв’язанні конфлікту і відстоюванні власних інтересів, прагненням до співробітництва з опонентом;

– компроміс – часткове задоволення інтересів обох сторін конфлікту, взаємний обмін поступками для досягнення рішення, яке б влаштувало обидві конфліктуючі сторони;

– пристосування – тип поведінки, при якому конфліктер діє разом з опонентом, не прагнучи відстоювати власні інтереси; поступки можуть демонструвати добру волю і слугувати для опонента моделлю позитивної поведінки;

– уникнення – тип поведінки, коли сторона конфлікту ігнорує конфліктну ситуацію, удає, що вона не існує і не робить жодних кроків щодо її розв’язання.

Розуміння психологічних чинників і способів поведінки особистості в ситуаціях міжособистісних конфліктів в юнацькому віці є важливим завданням не лише для академічної психології, але і для психологічної практики.

Список використаних джерел:

1. Скотт Дж. Конфликты. Пути их преодоления / Дж. Скотт. – Киев, 1991. – 191 с.
2. Фурманов И.А. Психологические основы диагностики и коррекции при нарушении поведения у детей подросткового и юношеского возраста / И.А. Фурманов. – М.: НИО, 1997. – 196 с.

УДК 159.964.21:316.614.5

ГЕНЕЗИС ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІДЛІТКІВ

Мягка Ольга, здобувач ОС «магістр» 1 курс, РДГУ

Керівник: Ставицька О. Г., кандидат психологічних наук, доцент.

Розуміння й контроль своїх емоцій, розуміння емоційного стану оточуючих – саме такий зміст закладений у понятті «емоційний інтелект» (EQ). Роль такого психічного новоутворення важко переоцінити, оскільки саме завдяки йому особистість має змогу стати бізнесменом, топ-менеджером та ефективним політиком. На цьому наголошує український психолог І. Андрєєва та інші сучасні науковці [4, с.78]. На відміну від IQ, рівень якого багато в чому детермінований генетично, рівень EQ

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурсників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасної молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матейук О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдюк А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету